

ฟังตนเอง

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๑

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เกิดความพิศดารในหัวใจ ให้เห็นคุณค่าใจ ให้เห็นคุณค่าของธรรม ธรรมใด ธรรมตามความเป็นจริง ธรรมคู่เคียงโลก องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากว่าจะได้ธรรมมา กว่าจะตรัสรู้ธรรมมา ใจ สร้างสมบารมีมา สร้างสมบารมีมา เพื่อมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

แต่พอมาเกิด เกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ จนได้ออกบวชเพื่อแสวงหาโมกขธรรม ขณะเสด็จออกไป ศึกษาเล่าเรียนกับศาสดาต่างๆ ใจ เจ้าลัทธิต่างๆ ศึกษาทั้งหมด ศึกษาขึ้นมาเป็นสุดมยปัญญา เป็นสิ่งที่ศึกษามา เป็นสูตรสำเร็จมา แต่หัวใจนั้นก็ไม่มีทางจะสำเร็จไปได้ ก็หาตัวอย่าง หาวิธีการ ใจ จนต้องทนทุกข์ทรมาน เข้าไปศึกษา เรียนจนตำราเขาหมดเลย

อาพาธคาบสได้สมบัติ ๖ อุทกคาบสได้สมบัติ ๘ จนครูอาจารย์นั้นได้ยอมรับใจว่ามีความรู้เสมออาจารย์ ให้อยู่สอนลูกศิษย์ ให้อยู่สอนคนต่อไปได้ เพราะได้เรียนตำราจนหมดจากพุงของอาจารย์แล้ว อันนี้คือสุดมยปัญญา คือปัญญาที่จำมา คือปัญญาสำเร็จรูปไป

ความสำเร็จรูปเอามาชำระกิเลสไม่ได้ ความสำเร็จรูปเป็นโลก เป็นการกระทำที่เจาะจงขึ้นมา กิเลสมันหัวเราะเยาะอีกต่างหาก เพราะกิเลสนี้มันเป็นความพลิกแพลงจากหัวใจอยู่ข้างใน มันอยู่กันบึ้งจากเราที่เรียนรู้มา ใจ ต้องแสวงหา ใจ ต้องมาปฏิบัติ ใจ ก็นั่นสุดท้าย ใจ ก็นั่นสุดท้าย นั่นยะ ย้อนกลับมาถึงตั้งแต่ตัวเองเป็นเด็ก เป็นราชกุมารที่นั่งอยู่โคนต้นหญ้า

อานาปานสติ ความทำใจให้สงบนั้น ทำจิตให้สงบย้อนกลับมาเพราะได้สะสมบารมีมาแล้ว ต้องเป็นปัญญา ต้องเป็นปัจจุบันธรรม แม้แต่องค์กรศาสดา องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังต้องเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสิ่งที่รู้เฉพาะตนจากหัวใจดวงที่ประเสริฐนั้น แสวงหา แม้แต่ผู้ที่

เป็นศาสตราสมภารมีมามหาศาล ยังต้องทนทุกข์ทรมานถึง ๖ ปีเพื่อการแสวงหา เพื่อการตรัสรู้ด้วยตนเองไง

แต่โลกปัจจุบันนี้เป็นสูตรสำเร็จทั้งหมด สิ่งใดที่หามา หามา หามาจนหลงไปไง จนชาวพุทธเหมือนกับไม่ใช่ชาวพุทธไง ชาวพุทธนี้เหมือนกับผู้ที่ไม่มีศาสนา ไม่มีหลักของใจ ไม่ใช่เอาศาสนาพุทธมาเป็นเครื่องเกาะเกี่ยว...เป็นความสำเร็จ เป็นสูตรสำเร็จ เป็นเทคโนโลยีมาจากต่างประเทศ มาจากนอกก็ขนเข้ามาเลย ซื้อมาเลย แล้วก็ใช้ไม่เป็น

ใช้ไม่เป็นเพราะซื้อมาเป็นสิ่งที่สำเร็จแล้ว เป็นสูตรสำเร็จที่เขาผลิตขึ้นมาเป็นสินค้าแล้ว แล้วเราก็ไปซื้อมาเลย ซื้อมาว่าเป็นสมบัติของเรา เป็นสิ่งที่เขาหลอกหลวงต่างหาก คนที่มีปัญญาเขาหาทรัพย์ แล้วเราเป็นผู้ที่โง่กว่าเขาไง ใจของเขา ใจของเขาโดยอย่างไร โดยไม่รู้ เพราะสิ่งที่รู้นั้นคือผู้ที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใช้ใหม่

สิ่งที่เขาประดิษฐ์ขึ้นมา คือว่าวิชาการเขาประดิษฐ์ขึ้นมา เราซื้อของที่เขาประดิษฐ์ขึ้นมาแล้ว เป็นสิ่งที่สำเร็จแล้ว เป็นสูตรสำเร็จไง ซื้อมาแล้วเรารู้ว่าเราเป็นคนฉลาดไง คนฉลาดใจของเขา นี่เอาสำเร็จเลย เอาของง่ายเข้าว่าไง เอาของง่าย เอาแต่ความสะดวกสบายไง มันเป็นวัตถุ มันไม่สามารถชำระหัวใจได้หรอก

สิ่งที่เป็นสูตรสำเร็จมา มันเป็นสิ่งที่ทำให้เป็นเครื่องเร้าร้อนของใจต่างหาก ใจวิ่งเดินแผ่นกระโดดเพื่อจะหาสิ่งที่ว่าจากตัวเองมีความสุข ว่าให้มันมีความสุขพอใจของตัวเอง แล้วหามาเท่าไร มันมีความสุขจริงไหมละ

มันเป็นเชื้อไฟ มันเป็นเชื้อไฟสุ่มให้หัวใจนี้ต้องการมากขึ้นไปอีก ความอยากใหญ่ ความทะยานอยากไม่ใช่จะดับได้ด้วยการให้เชื้อใจ วัตถุทั้งหลายที่เราหามาเท่าไรนั่นคือเชื้อของไฟ นั่นคือการยุบแหย่ให้หัวใจนี้มีความอยากมากขึ้นไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด เห็นไหม มันไม่ใช่การดับทุกข์ มันไม่ใช่การมีความสุขจริง มันเป็นการสุ่มไฟให้เกิดทุกข์ ให้เกิดความค้นหาทะยานอยากมากขึ้นไป

แต่เราชาวพุทธว่าสิ่งที่เราหามาได้ สิ่งที่ว่าฟังกับทางใจ อันนั้นจะเป็นความสุข มันเป็นสิ่งที่ว่าหามาด้วยความไม่รู้เท่า อันนี้มันเป็นสมมุติทั้งหมด คำว่าสมมุติหมายถึงว่ามันไม่แน่นอน

มันไม่จริง “ของที่ไม่จริง” แม้แต่ร่างกายของเราก็เป็นสมมุติ ร่างกายของเรานี้ยังเป็นสมมุติเลย ความคิดนี้ก็เป็นสมมุติ มันไม่ใช่ตามความเป็นจริง มันไม่ใช่ มันขัดกับหลักตามความเป็นจริง ทั้งหมด มันเป็นโลกทั้งหมด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นอย่างนี้ก่อนที่ท่านจะตรัสรู้ธรรม มันเป็นความคิด เป็นสมมุติ มันเป็นความคิด มันเป็นจินตนาการ มันไม่ใช่ความจริง ว่าเป็นสุดมยปัญญา จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมนะ เสวยวิมุตติสุขก่อน ตรัสรู้ธรรมนั้นด้วยอะไรละ ตรัสรู้ธรรมแล้วเสวยวิมุตติสุขจนเอามาเทศน์สอนปัญจวัคคีย์ขึ้นมาเป็นพยาน สอนปัญจวัคคีย์ อัญญาโกณฑัญญะเป็นผู้รู้ตามเป็นองค์แรก

นี่สุดมยปัญญาคือธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว เป็นธรรม แล้วคำสอนใด คำสอนที่จำ เราศึกษาเล่าเรียน อันนั้นคือสุดมยปัญญาไง เราเป็นชาวพุทธ เราไปซื้อพระไตรปิฎกเอาเข้ามาไว้ในบ้านเรา เรามีตู้พระไตรปิฎกอยู่ในบ้านเรา เราว่าเราเป็นเจ้าของศาสนา หรือยัง เพราะตู้พระไตรปิฎก เป็นคำสอน วินัยปิฎก ๒๑,๐๐๐ สุตตันตปิฎก ๒๑,๐๐๐ เหมือนกัน แล้วก็พระไตรปิฎก ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธุ์ เราเป็นเจ้าของศาสนาพุทธหรือยัง เรารู้ศาสนาพุทธตามความเป็นจริงหรือยัง?

ยังเลย เพราะเราซื้อพระไตรปิฎกมาไว้ในบ้าน เราควรจะเป็นเจ้าของศาสนา เราควรจะรู้ศาสนาพุทธโดยตามความเป็นจริงเพราะเรามีตู้พระไตรปิฎกทั้งตู้เลย เรามีอะไรขึ้นมา เป็นชาวพุทธก็ชาวพุทธว่าเราแต่งตั้งใจ เป็นชาวพุทธสูตรสำเร็จที่ว่ายังไม่ได้ศึกษาเนื้อหาของพุทธเลย

ถ้าเราเปิดตู้พระไตรปิฎก เราศึกษานั้น อันนั้นเป็นสุดมยปัญญา เราแสวงหา เหมือนกับทางโลก เราหาวัตถุมงคลทั้งหมด หรือเราทำปรุงอาหารมาทั้งหมด เราทำอาหารมาเสร็จแล้ว เราตั้งไว้หน้าเรา เราไม่ตักอาหารใส่ปาก เราจะได้ประโยชน์จากอาหารนั้นไหม

สุดมยปัญญาก็เหมือนกัน เราศึกษาสุดมยปัญญา เราเข้าใจว่าอันนี้เป็นความรู้ของเราขนาดว่าเราซื้อตู้พระไตรปิฎกเข้ามา อันนั้นก็เหมือนกับสูตรสำเร็จที่เราซื้อของเขาเข้ามา แล้วเรามาศึกษาตามความเป็นจริง ศึกษาตู้พระไตรปิฎก ศึกษาตามหลักวินัยปิฎก สุตตันตปิฎก อภิธรรมปิฎก เราศึกษาจนหมดแล้ว แล้วเราเข้าใจ เราได้ผลประโยชน์ตามความเป็นจริงหรือยัง

เหมือนกันเลย ปัจจุบันนี้เหมือนกัน เราเป็นชาวพุทธ เวลาเรามีความทุกข์ เราก็บอกเราต้องปล่อยวางให้ได้ เราต้องปล่อยวางให้ได้ เราจะเป็นอย่างพุทธ เราต้องเข้าใจตามหลักความเป็นจริง เพื่อจะเอาเราพ้นจากวิกฤตการณ์อันนี้ไปให้ได้ไง แล้วมันเป็นไปได้อย่างนั้นไหม

มีแต่พร้าเพื่อร้าพันกันว่ามีแต่ความทุกข์ ความทุกข์ เพราะอะไร เพราะมันเป็นสูตรสำเร็จ เป็นการแบบเราเชื่อมา เราไม่รู้เนื้อหาสาระ เราเห็นเหมือนกับเด็กเล่นตุ๊กตาเลย เราไม่เข้าใจ มันยิ่งกว่าผู้รู้ศาสนานะ ว่าชาวพุทธถึงไม่รู้จักศีลไม่รู้จักรักรวมไป ไม่เคยศึกษาเลย พอเกิดวิกฤตการณ์ขึ้นมา มันถึงช่วยตัวเองกันไม่ได้ไง แล้วก็โทษว่าเป็นชาวพุทธ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ประเสริฐ พระพุทธศาสนาควรจะให้ชาวพุทธได้มีที่พึ่ง ได้มีที่ปลงวางจากความทุกข์ของใจใจ

แต่มันเป็นไปไม่ได้เลย มีแต่ความเร่าร้อน เพราะเป็นสูตรสำเร็จ เป็นแค่ว่าพ่อแม่ถือพุทธ เราก็พุทธ ผู้ที่ปฏิบัติก็เหมือนกัน ปฏิบัติแบบสูตรสำเร็จไง นั่งสมาธิก็ว่ากายนั่งแล้วไง แล้วก็ปล่อยตัวเองจนหลับไหลไปไง...มันไม่ใช่เป็นสมาธิจริงตามความเป็นจริง มันเป็นเราอยากได้ ถ้าเราศึกษาในตำรับตำรา หรือเราฟังครูบาอาจารย์มา จิตมันจะอ่อน พุทโธมันจะเริ่มจางจะเริ่มหายไป เราก็จินตนาการแล้วก็ปล่อยให้หายไป กลายเป็นหลับไปเลย

มันไม่ใช่...ความอ่อน ความเข้ม สติมันต้องพร้อม สติปัญญาจะพร้อมตลอดเวลา สติพร้อมความรู้สึกตลอดเวลา แล้วจิตนี้ถ้าเรากำหนดเข้าไป มันจะจางลง จางลง คำว่า “จางลง” หมายถึงมันสงบตัวลง ไม่ใช่จางลงแบบเราจินตนาการ คำว่า “จาง” เป็นภาษาทางโลก ว่าจางลงคือว่าจิตจางลงไป จนหมดความรู้สึกไป

นี่ความจินตนาการของโลกเหมือนกัน เราก็เข้าใจ เราเป็นชาวพุทธ พุทธแต่งตั้ง เราเป็นชาวพุทธเสร็จแล้วเราเป็นชาวพุทธ เราทำตามศาสนาพุทธ ศาสนาพุทธจะสอน ศาสนาพุทธพูดถึงผลของกรรม พูดถึงบุญญาบาปมี พูดถึงความเป็นไป เราก็เข้าใจว่าเราจะได้อะไรตามนั้นไง

ขณะนี้เราประสบความทุกข์เพราะเราประสบ ใ้บุญญาบาปมีนั้นเราไม่เห็นใจ เหมือนกับเมล็ดพืชนี้ ถ้าเมล็ดพืชนั้นยังไม่ได้ลงดินยังไม่ได้ปลุก ดินนั้นพร้อม อากาศพร้อม น้ำดี เห็นไหม ต้นไม้มันจะเจริญงอกงามมากมาย เมล็ดพันธุ์ คำว่า “เมล็ดพันธุ์” ก็เหมือนกับเราที่เป็นมนุษย์นี้

เมล็ดพันธุ์เมล็ดนั้นลงไปที่ดิน แล้วเจริญงอกงามขึ้นมา เมล็ดพันธุ์นั้นต้องเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ดี เป็นเมล็ดพันธุ์ที่ดี เป็นเชื้อที่ดี

เราก็เหมือนกัน การเกิดเป็นมนุษย์นี้เหมือนกับเมล็ดพันธุ์นั้นไง แล้วการประพฤติปฏิบัติ การเชื่อศรัทธาในศาสนา ประพฤติปฏิบัติจนหลักของใจนั้นเกิดขึ้นมา นั่นละ มันก็เหมือนกับว่า ความเจริญเติบโตงอกงามของต้นไม้ที่มันงอกงามขึ้นมา มันต้องเป็นความพอดีของมัน อันนั้นถึงจะเป็นชาวพุทธไง

ขณะที่เกิดพายุ เกิดลม ต้นไม้ที่เข้มแข็ง ต้นไม้ที่ไม่อ่อนแอ ต้นไม้ที่ไม่ใช่ป่วยไข้ ต้นไม้นั้นจะอยู่ได้ จะไม่ล้มลงไปจากกระแสนั้น เกิดวิกฤตการณ์อย่างนี้ถ้าเป็นชาวพุทธ ถ้าหลักของใจมีการศึกษาสุดมยปัญญาไง ตามปัญญาที่เราได้ศึกษามาจากตู้พระไตรปิฎกที่เราเชื่อมา ที่เราเก็บของเราไว้นั้นนะ แล้วเราศึกษาแล้วเราเจอเหตุการณ์กระทบของจิต เราเจอเหตุการณ์อะไร เราฝึกฝนขึ้นมา อันนั้นต่างหากมันถึงจะทำให้จิตใจนั้นเข้มแข็งขึ้นมา

ชาวพุทธต้องรู้เนื้อหาสาระตามสุดมยปัญญา แล้วต้องมีปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปริยัติคือสุดมยปัญญา คือการศึกษาเล่าเรียนอันนั้น แล้วมีการประพฤติปฏิบัติ มีการทดสอบ “หินลับปัญญา” การกระทบอารมณ์นั้นเราค่อยศึกษาอารมณ์นั้น แต่ไม่เคยเลย ไม่เคยกระทำเลย แต่เวลาเจอวิกฤตการณ์แล้วอยากจะให้เราเป็นไปโดยบุญกุศลแบบขอเอาไป

การขอเอา อันนั้นมันเป็นการขอเอาไป “ทำดี” กับ “ขอความดี” ต่างกันไหม ถ้าเรามีเนื้อหาสาระ เป็นชาวพุทธแท้ มันต้องมีการฝึกฝนเรื่องของใจขึ้นมาด้วย เรากว่านหาวัตถุดิบขึ้นมา เรากว่านขึ้นมาเพื่อทำบวมใจ การประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ใจพ้นออกมาจากการโดนทับถมนั้น การโดนทับถม การโดนสะสม เห็นไหม เราโดนอะไรปิดบังเรา เรายังอึดอัดเลย แต่หัวใจโดนสิ่งที่จินตนาการมาจากความอยากได้ ทับถมใจอยู่ตลอดเวลา เราเห็นว่าอันนั้นกลับเป็นความดี เป็นความที่ช่วยให้ใจมีความสุข แต่ความเป็นจริงของใจแล้วไม่ใช่

ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย คือการบำรุงให้ใจนี้สืบทอดไปในชีวิตนี้ ชีวิตนี้มีความตายเป็นที่สุด ชีวิตนี้มีความสิ้น การลมจะเข้า-ออกจนถึงวันตายเป็นที่สุด ชีวิตเรานี้ “ชีวิตนี้มีความตายเป็นที่สุด” แล้วตายแล้วจะไปไหน การอยู่อยู่เพื่ออะไร แก่นสารของเนื้อหาสาระของชีวิตใจ

ชีวิตนี้คืออะไร?...ชีวิตนี้คือไออุ่นที่ยังมีพลังงานที่ยังเป็นไฟอยู่ในหัวใจเท่านั้น ไออุ่นนี้เคลื่อนออกไปจากกายนี้หมด เราหมดโอกาส วัตถุสิ่งของจะหามาได้ขนาดไหนก็กองอยู่นั่น กองอยู่นั่นเฉยๆ นะ เราหามากองไว้ สมบัติของโลกกองไว้มหาศาลเลย แล้วเราก็กองมันไป

แต่ถ้าปัจจุบันนี้เราเป็นชาวพุทธ ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย สิ่งที่เป็นวัตถุจะเกิดขึ้นมากน้อยขนาดไหน สิ่งนั้นคือเป็นบุญกุศล เป็นบุญกรรมของแต่ละบุคคล อำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน ถ้าเราทำความเป็นจริงแล้วเกิดตามความจริง อันนั้นเราไม่ปฏิเสธ เพราะคนที่มีปัญญาไม่สามารถปฏิเสธได้ มันมาตามความเป็นจริงคือกรรมไง จิตใจเราเป็นกรรม เราหามาด้วยความเป็นกรรม สิ่งนั้นเป็นกรรม

“ใจที่เป็นกรรม” วัตถุสิ่งของเกิดขึ้นมาจากหัวใจที่เป็นกรรม วัตถุสิ่งของนั้นจะเป็นประโยชน์ทั้งนั้นเลย ไม่สามารถมาทับถมใจได้เลย เหมือนกับสิ่งที่เราไม่ติดข้องอยู่ เรามองขนาดไหนเราก็ไม่ห่วงหาอาวรณ์ แต่ถ้าหัวใจมันไม่ใช่ชาวพุทธ ไม่ใช่ฝ่ายปฏิบัติไว้ เวลามันมีปัญหา มันจะเกาะเกี่ยวไว้ก่อน สิ่งนั้นยังไม่ทันมาทับถมเลย มันทับถมตัวมันเองอยู่แล้ว

นี่การประพฤติปฏิบัติออกมา การประพฤติปฏิบัติ การฝึกฝนใจ ทำใจให้เป็นอิสระตั้งแต่ปัจจุบันนี้ เกิดวิกฤตการณ์มันก็ไม่ถึงกับเข้าไปเร่าร้อน แต่มันจะเป็นการเศร้าหมอง เศร้าหมองด้วยการปลงธรรมสังเวชใจ ผู้ที่มีธรรมจะมองเหตุการณ์วิกฤตการณ์นี้เป็นธรรมสังเวช เป็นครูอาจารย์ที่ย้อนกลับมา เหมือนกับกระจกส่องกลับมาหาเราว่า “เห็นไหม ชีวิตนี้เราจะประมาทอยู่ได้อย่างไร” การปลงธรรมสังเวชของผู้มีธรรม เหตุการณ์ทุกเหตุการณ์จะเข้าไปทำให้หัวใจนั้นได้ประโยชน์ทั้งหมดเลย ให้หัวใจนั้นให้สิ่งนั้นเป็นเครื่องสอนใจใจ ให้มันเป็นหินลับปัญญาใจ

สรรพสิ่งในโลกนี้ต้องแปรสภาพไปทั้งหมด ไม่เขาจากเรา เราก็กองเขา แม้แต่วัตถุกับเรา แม้แต่ร่างกายกับหัวใจ ใจที่อยู่ในร่างกายนี้ก็ต้องจากกันไปในวันใดวันหนึ่งแน่นอนตามหลักตามความเป็นจริง เราไม่ควรนอนใจอยู่จนหายใจเข้า-หายใจออก จนถึงเวลาตายไป ตายไปโดยธรรมชาติอันนั้นไง เป็นการประมาทมาก

ศาสนาพุทธคือตามหลักธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อุดตาหิ อุดตโน นาโถ คนเป็นที่ฟังแห่งตน คนเป็นที่ฟังแห่งตน ไม่มีใครจะไปส่งเราถึงไหนหรอก มีแต่เขาไปส่งซากศพ

ที่ป่าช้า แม้แต่เราตาย จิตเราออกจากร่างแล้วเขาก็ไปส่งกัน เขาไปรำครวญรำพันกันสิ่งที่เป็น
สมมุติ เป็นธาตุ ๔ นี้เท่านั้น

เราต่างหากที่จะเป็นผู้ที่เอาเราพ้น เอาสมบัติที่ว่าโลกเขากองกันไว้เป็นโลก แต่สมบัติของ
ใจที่จะเป็นเครื่องดำเนินพาเราไป บุญกุศลจะพาเราต่อไปข้างหน้า ในเมื่อเราต้องตายแล้วต้องเกิด
อีก จิตดวงนี้สะสมบุญญาบาปมีมา มาเกิดจนมาถึงจุดที่ว่าหักเหที่จะไปทาง ๒ แพร่งไป

เกิดเป็นชาวพุทธ พบพระพุทธศาสนา สอนถึงการสะสมการทำทาน การทำคุณงามความดี
การสะสมอันนี้เพื่อจะเป็นสมบัติของใจไปข้างหน้า การหาไว้ในทางโลก หาไว้สะสมไว้ อันนี้ถ้า
มันเกิดขึ้นอย่างที่ว่า เป็นกรรม อันนั้นก็เป็นกรรม สิ่งที่เกิดขึ้นให้เป็นประโยชน์กับโลกเพื่อจะน้อม
กลับมาให้เราสั่งสมเป็นบุญญาธิการ

ถ้าเรารู้จักใช้ เรารู้จักให้มันเป็นบุญเป็นกุศลเป็นเพื่อเรา เราสละออกเพื่อเรา เพื่อเรา เพื่อเรา
ไม่ใช่สละเพื่อใคร...เพื่อเรา เพื่อจะให้ย้อนกลับมาเป็นสิ่งที่ว่าบุญญาธิการหนุนใจนั้นออกไป หนุน
ใจให้สูงขึ้น เพราะเราได้สละออกสิ่งนั้น ใจเป็นผู้สละออก เราจงใจ เรากล้าสละออก เราก็เพื่อจะ
ให้ใจเรา ให้สิ่งที่มันทับถมใจอยู่นี้จางออกไป เห็นใหม่ เป็นประโยชน์ ๒ ชั้น ๓ ชั้นนะ

ประโยชน์สำหรับโลกนี้ ผู้ที่ได้รับผลบุญของเราที่เราให้ไปอยู่แล้ว ยังย้อนกลับมาให้ตาย
แล้วไปบนสวรรค์ ตายแล้วไปบนสวรรค์ อันนั้นเป็นประโยชน์กับชาวพุทธแท้ วิกฤตการณ์นี้เป็น
แค่ปลงกรรมสังเวชเอง แล้วยังได้ประโยชน์อีก ๒ ชั้น ๓ ชั้น อันนี้เป็นเรื่องวัตถุกับกาย แล้ว
ระหว่างเรื่องกายกับใจละ

เรื่องกายกับใจเราก็ห้วง กายกับใจนั้นนะ ใครไม่กลัวตาย มันคิดข้องอยู่ แต่ถ้าใจเป็นชาว
พุทธ ชาวพุทธที่ว่าปฏิบัติ อากาของใจนี่ก็เป็นวัตถุ อากาของใจ อารมณ์ที่คิดต่างๆ เราไม่เข้าใจ
มันเป็น ๓ ชั้น ระหว่างจิตออกมาเป็นอารมณ์ที่ความคิดนี้ ความคิดนี้ถึงออกมาเป็นวัตถุข้างนอก
เราไปติดวัตถุข้างนอก เราสละรู้เท่าทันตามความเป็นจริงจากวัตถุข้างนอก สิ่งของนอกเราก็ปล่อย
เข้ามา ปล่อยเข้ามาก็เป็นอารมณ์กับใจ อารมณ์นี่ก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง อารมณ์ความคิด สังขารปรุง
สังขารแต่งมันก็เป็นอารมณ์อันหนึ่ง ฉะนั้น อารมณ์อันนี้มันก็ก่อกวนใจ

เราศึกษาตามสุตมยปัญญา คือศึกษาตามธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเข้าใจ เราเชื่อแล้วเราเห็น เราสละ มันมีความอ่อนใจ มีความสุขใจ กับเราทำความสงบเข้าไปอีก เป็นความสุขเข้าไปอีกชั้นหนึ่ง ความสุขที่เราปลงธรรมสังเวช เห็นความเป็นไปของโลกแล้วมันเศร้าหมอง เศร้าใจ

ความเศร้าหรือความสุขในใจอันนั้น เพราะเราถือว่าเราไม่มีผ่านวิฤตการณ์มา เราไม่ทุกข์เหมือนเขา เราสามารถเจองานคนทางโลกได้ด้วย เราสามารถเจองานหมู่คณะของเราได้ด้วย แล้วเราสามารถช่วยให้บอกวิธีการ ให้วิชาการเขาอีกได้ด้วย แล้วเราก็ปล่อยใจเข้ามา

แต่เวลามันทำความสงบของใจตัวเองโดยหลับตาอย่างนี้แล้วมันลงใหม่ นี่ความนั้นเป็นความสุขอันหนึ่ง เป็นสุขประสาโลกเขาที่โลกนี้ตายแล้วเกิด ตายแล้วเกิดเป็นผู้นำคน แต่พอเข้ามาถึงวัตถุประสงค์ของใจ ทำใจให้สงบ ถ้าใจปล่อยวัตถุประสงค์ภายใน คือวัตถุประสงค์ที่เป็นอารมณ์นี้ เป็นขั้น ๕ เป็นความคิด เราปล่อยได้ ความสุขที่ละเอียดเข้าไปมันเป็นอิสระกับตัวเอง

เชื้อแห่งภพ เชื้อแห่งการยึดมั่นถือมั่น ใจนี้มีเชื้อมียางเหนียวแห่งภพ มันถึงได้เกาะเกี่ยวกับอารมณ์ สิ่งที่เป็นวัตถุเราสามารถสลัดได้เพราะมันเป็นวัตถุ เราสามารถสลัดออกไป เราโอนย้ายให้คนอื่นไปเป็นของคนอื่น แต่อารมณ์กับใจมันเกาะเกี่ยวกันด้วยนามธรรม มันเป็นกระแส มันเป็นเชื้อ สละอย่างไรจะให้มันสงบ มันจะขาดออกไปได้ละ...มันสละออกไม่ได้

อตุตา หิ อตุตโน นาโถ...ใครจะช่วยใครละ?

เราเป็นผู้ที่มีสติ เราเป็นผู้ที่มีปัญญา เราต้องกำหนดพุทธานุสติ ธรรมานุสติ สังฆานุสติ มรณังนุสติ กรรมฐาน ๔๐ ห้อง เปลี่ยนจากเชื้อแห่งภพ เปลี่ยนจากความที่เคยชินมันหม่นอยู่ตลอดเวลา เปลี่ยนอาหารให้มากำหนดพุทโธ พุทโธ กำหนดตามอานาปานาสติลมหายใจเข้า-ออก ทำเพื่อให้พ้นจากความเคยชินที่มันหม่นออกไป

เราจะไม่เห็นเลย เพราะมันเป็นนามธรรม วัตถุนั้นเป็นวัตถุที่เราสามารถสละ เรายังตระหนี่ เรายังเกาะเกี่ยว แต่นี่มันเป็นเนื้อเดียวกันเลย เราไม่เห็น ไม่เห็นถึงจะไม่ได้สัมผัส ความไม่ได้สัมผัส ไม่ได้สัมผัสเป็นจินตมยปัญญา ปัญญาใคร่ครวญเข้าไป ใคร่ครวญเข้าไป ใคร่ครวญเข้าไป

“ปฏิบัติ ปฏิเวธ”

“ปริยัติ” เราเทียบทางโลก ปริยัติเราถึงวัตถุเข้ามาแล้ว เหมือนกับวัตถุสิ่งที่เกิดขึ้น วิธีการที่เราใช้วัตถุนั้นเราเข้าใจตามหลักความเป็นจริง ใช้ตามความพอใจ ใช้ตามความจำเป็นไง แล้วรู้เท่าไม่เป็นจี๋ข้ามัน ถึงจะไม่มี ความทุกข์ ถ้าเราไม่รู้เท่า เราจะยึดมั่นถือมั่นแล้วเราจะถนอม สิ่งวัตถุนั้นจะเป็นเจ้านายเรา เราจะเป็นจี๋ข้า คือต้องเก็บถนอมรักษาโดยไม่ได้ประโยชน์ ใช้ไปด้วยความทุกข์ไปตลอดเวลา...กับเราใช้ด้วยรู้เท่าทันเพราะเรามีสุตมยปัญญาเข้าใจตามความเป็นจริง อันนั้นเป็นปริยัติ

“ปฏิบัติ” สิ่งที่เป็นปริยัติแล้วเอามาฝึกฝนในใจ หินลับปัญญาอยู่ภายในใจ

“การปฏิบัติ” กำหนดเพราะว่าสิ่งที่เป็นวัตถุข้างนอกมันเคลื่อนออกไป การปฏิบัติ ธรรมะ ใด ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กรรมฐาน ๔๐ ห้อง เป็นธรรม ธรรมนี้เกิดขึ้นที่ไหน เกิดขึ้นที่ใจ นิกพุทโธ นิกสิ นิกขึ้นมา เกิดขึ้นมาทันที กำหนดลมหายใจเข้า-ออก อานาปานสติ ลมขยับป่วนอยู่ทั่วโลกดินแดนไม่เป็นประโยชน์ แต่ลมหายใจเข้าและลมหายใจออกจากปลายจมูกของเรานี้เป็นประโยชน์ นี่อานาปานสติคือการปฏิบัติใจ การปฏิบัติเกิดขึ้นจากธรรม ธรรมนี้บัญญัติ พระพุทธเจ้ารู้ตามธรรมแล้วปฏิบัติตามความเป็นจริง แล้ววางไว้เนี่ย เราจะเดินเข้าไปใน

“ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็อานาปานสติในคิณนั้น แล้วสำเร็จไปก่อนแล้ว สำเร็จไป รู้ธรรมตามความเป็นจริง ใจนี้สิ้นไปจากเชื้อแห่งภพ พ้นออกไปแล้ว เป็นผู้รู้ตามความเป็นจริง เอาหลักการตามความเป็นจริงนั้นวางไว้ให้ชาวพุทธเป็นผู้เดินตามใจ

ผู้ที่เดินออกมาจากโลกใจ ออกมาจากความหลงใหล ออกไปจากเชื้อแห่งภพใจ ก็ต้องกำหนดคำนี้เข้ามาใช้ใหม่ กำหนดขึ้นมาให้เป็นปัจจัยตัด รู้ตามความเป็นจริงของบุคคลนั้น เป็นปัจจัยตัดอันนั้น เราจะทำให้ใจสงบได้ตามความเป็นจริงใจ เป็นปัจจัยตัด รู้จำเพาะผู้ที่ปฏิบัติตามความเป็นจริง ถึงเป็น อตุตาหิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเท่านั้นจะสัมผัสตามความเป็นจริง แล้วก็ใจดวงนั้นจะเป็นผู้รู้ตามความเป็นจริงตามจริงนั้น

ถ้าใจได้สัมผัสตามความเป็นจริง ต้องสัมผัสตามความเป็นจริง ไม่ใช่สัมผัสมาแบบสำเร็จรูปขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรม

ของครูบาอาจารย์ แล้วเราจะดึงสวามเข้ามาให้ใจเราเป็นอย่างนั้น โดยให้เป็นการแบบโลก แบบซื้อแบบแสวงหาเป็นสูตรสำเร็จไม่มี

สิ่งนั้นเกิดขึ้นไม่ได้ สิ่งนั้นเป็นการค้น เป็นการเคา เป็นการคาดหมาย เป็นการฝืนหลักตามความเป็นจริงใจ เพราะสังคมฝืนหลักตามความเป็นจริง เข้าใจว่าตัวเองเป็นผู้ประเสริฐ เข้าใจว่าตัวเองเป็นผู้ที่มีศรีสุขใจ แต่สุดท้ายแล้วก็ล้มสลายไปเพราะมันไม่ใช่เป็นหลักความเป็นจริงใจ

หลักตามความเป็นจริงมันต้องเกิดขึ้นแล้วสัมผัสที่ใจเราตามความเป็นจริงนั้น ถ้าเกิดขึ้นจากความเป็นจริงก็ต้องเริ่มจากความเป็นจริงถึงเป็นปัจเจกตั้ง มันเป็น อุดตาหิ อุดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนโดยตามความเป็นจริง

ไม่มีใครเลย ไม่มีบุคคลใดๆ เลย ที่มีคนยื่นให้ เป็นคนแก้ไขให้ หรือเป็นคนยื่นสูตรใดๆ ให้ สูตรนี้ให้ได้ด้วยศุทตมยปัญญาเท่านั้น ศุทตมยปัญญาคือการศึกษาเล่าเรียนมา ถ้าการศึกษานั้นคือการยกมาทั้งเป็นสูตรสำเร็จ ถ้าสูตรสำเร็จหรือการศึกษาเล่าเรียนมาแล้วเป็นคนนั้นเป็นสิ่งที่ปึงจัตตัง รู้เข้าไปตามเนื้อของธรรม ผู้ที่ปฏิบัติ ผู้ที่ศึกษาเล่าเรียนมาจนจบธรรมะ ๕ ประโยคหรือที่ประโยคก็แล้วแต่ ทำไมเขาศึกษาลาเพศไปละ ทำไมเขาไม่สามารถจะอยู่ในหลักของธรรมได้ละ

เพราะว่าการศึกษา การสูตรสำเร็จยกธรรมเข้ามามันก็เหมือนกับเราซื้อวัตถุเข้ามาตามที่เราซื้อมา เราซื้อเข้ามา เราว่าเรารู้เราเข้าใจเป็นของๆ เรา เป็นของๆ เราเป็นของเราแต่เปลือกใจ เป็นของๆ เราที่เขาเอาเงินเราไปแล้วใจ อันนี้ก็เหมือนกัน เราศึกษา เราซื้อคู่พระไตรปิฎกมาไว้ในบ้านก็เป็นสมบัติของเรา แต่เราไม่ได้เป็นปัจเจกตั้งรู้ตามความเป็นจริงอันนี้ใจ เราศึกษา เราเข้าใจ มันสละเข้าเป็นชั้นๆ เข้ามาใจ พอถึงตรงนี้แล้วเข้ามากำหนดพุทโธ อานาปานสติ เพราะจิตใจควรแก่งาน

จิตใจของชาวพุทธที่ควรแก่งาน จิตใจของชาวพุทธที่พัฒนาขึ้น วุฒิภาวะของใจมันสมกับงานชั้นนี้ใจ มันไม่ใช่เด็กอนุบาล เด็กอนุบาลร้องไห้งอแง ร้องไห้เอา บังคับพ่อแม่ให้ซื้อของให้ บังคับพ่อแม่ให้อุ้ม บังคับพ่อแม่ให้ตามใจตัว เหมือนกัน เหมือนกับชาวพุทธที่อ่อนแอ ชาวพุทธเด็กๆ ชาวพุทธอนุบาล พอเจอเหตุการณ์เข้าก็เอาตัวกันไม่รอดใจ

เพราะไม่ใช่ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน คนหวังอาศัยเขาใจ หวังอาศัยวัตถุ หวังอาศัยเทคโนโลยี จากต่างประเทศ หวังความเจริญโดยการจะซุบมือเปิบ...มันเป็นไปได้ตามหลักความเป็นจริง มันต้องพัฒนาขึ้นมาจากตนเป็นที่พึ่งแห่งตน พัฒนาขึ้นมาจากความรู้จริง ความเข้าใจจริง เป็นมนุษย์ เป็นผู้ที่ไม่หลงโลก เป็นผู้ที่เข้าใจหลักเนื้อหาสาระ อันนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น

มันเกิดขึ้นอยู่ แต่เราเข้าใจแล้วเราปฏิบัติจนรู้หลัก อันนั้นเราใช้ประโยชน์นั้นโดยไม่เป็นเหยื่อ เราใช้หลักโดยไม่เป็นเหยื่อ นี่เราใช้ไปโดยเป็นเหยื่อ การประพฤติปฏิบัติ ประพฤติปฏิบัติ ด้วยความเป็นเหยื่อไป ด้วยการแค่ได้สวมชุด แค่ได้การประพฤติปฏิบัติในการสูตรสำเร็จนั้น มันจะเกิดขึ้นจากใจได้อย่างไร มันไม่ได้สัมผัสตามความเป็นจริง ก็เป็นเด็กอนุบาลอ่อนแออยู่อย่างนั้น ใจไม่พัฒนาใจขึ้นมาให้ใจสัมผัสกับธรรม

ธรรมโอสถ “รสของธรรมซึ่งรสทั้งปวง” จิตได้สัมผัสแล้ว พอจิตสัมผัส จิตต้องรู้จริง ความสงบของใจ ระหว่างขั้นกับจิต ระหว่างจิตที่สงบเข้ามาจากขั้นนั้น จากขั้นคือจากอารมณ์ จากวัตถุของใจ อากาของใจนั้นเป็นวัตถุอันหนึ่ง ถ้าจิตสงบเข้ามา สงบเข้ามา จนเห็นว่าอารมณ์นี้เป็นวัตถุอันหนึ่งนั่นคือผู้ที่เห็น สละวัตถุในหัวใจออกจากใจได้ตามความเป็นจริง เป็นปัจจัยตั้งตามความเป็นจริงนะ เป็นปัจจัยตั้ง เป็นธรรมจริง เป็นปฏิเวศที่เกิดขึ้น เป็นผลสำเร็จของใจดวงนั้น ใจ

เป็นปฏิเวศเพราะรู้ตามความเป็นจริงจากการฝึกฝน จากการใช้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น...สุดมยปัญญาเครื่องส่องทาง ปฏิบัติด้วยการฝึกฝนของเราเองจนเกิดเป็นความปฏิเวศ อันนี้เป็นสมบัติของเรา จากหัวใจดวงที่ว่าเป็น อุดตาหิ อุดตโน นาโถ เพราะตน เพราะใจนั้นสัมผัสกับธรรม ใจนั้นปฏิบัติขึ้นมา ฝึกฝนขึ้นมา หินลับปัญญาขึ้นมาจากใจดวงนั้น ใจจากใจดวงที่ปฏิบัติตามความเป็นจริง ใจสติสมบูรณ์พร้อม ไม่ใช่ว่าสูตรสำเร็จที่ว่าคิดเอา นึกเอา คาคเอา หมายเอา แล้วก็ต้องถึงเวลาเสื่อมสภาพไป เราก็จะมาเสียใจภายหลัง

เห็นอารมณ์กับจิตแยกออกจากกัน อารมณ์นี้เป็นวัตถุ จิตนี้เป็นจิต เห็นจิต เห็นเป็นวัตถุ แล้วจิตนี้เป็นจิตเพราะอะไร เพราะสติพร้อม เพราะความสัมผัส ความใคร่ครวญ ใช้ปัญญา ใคร่ครวญความเห็นใจ เพราะจิตนี้สงบ มันสงบเฉยๆ เหมือนหินทับหญ้า “หินทับหญ้า” จิตนี้จะสงบลงไปเลยเพราะความละเอียดของใจ

เราไม่เคยประพฤติปฏิบัติ พอจิตสงบ สงบลงไปเราจะมีสติถึงโลดใจไป ความถึงโลดใจ เหมือนกับเราได้รางวัล เขามอบรางวัลให้หรือเราทำคุณงามความดี เราได้รางวัลมา เราจะมี ความ อิ่มใจ เราจะมีสติใจใจ ความดีใจอันนั้นจะไม่สามารถให้เราเห็นว่าขณะเราไปรับรางวัล สายตา ของใครมองเราอยู่บ้าง เราทำผิดหรือทำถูก เรารับด้วยท่าทางที่สมควรไหม

จิตสงบก็เหมือนกัน จิตสงบนี้เหมือนหินทับหญ้า หินทับหญ้าจะไม่เห็นเงา จะไม่เห็น ว่า อากาของใจที่ทำให้ใจไม่สงบนั้นมันเกิดขึ้นได้อย่างไร มันอยู่ตรงไหนไป ถึงว่าจิตสงบอย่างที่ว่า หินทับหญ้า ถึงเวลาแล้วจะเสื่อม เสื่อมหมายถึงว่า เพราะเราทำด้วยความไม่รู้ จิตสงบก็สงบไปด้วย ความไม่รู้ เวลาถอนออกมาแล้ว... วัตถุที่ว่าเป็นวัตถุที่เราเห็นกับจิตนี้ก็เป็นเนื้อเดียวกัน คือเชื้อแห่ง ภพทำให้สิ่งนี้เป็นเนื้อเดียวกัน เรากับวัตถุนั้น จิตกับวัตถุนั้นเป็นเนื้อเดียวกัน

แล้วยังมีความจินตนาการต่อไปว่ามีความสุขมาก มีความอิ่มเอิบมาก ใจปลอ่อย่างโล่ง... จินตนาการขึ้นมา ช้อนขึ้นมา วัตถุนั้นกลับช้อนขึ้นมา อารมณ์ความคิดกลับหลอกดวงตัวเอง เพราะว่ามีเชื้อแห่งภพ เชื้อแห่งภพคือกิเลสตัดหน้าตัวนี้มันก็หลอกอีกชั้นหนึ่ง การหลอกอันนี้ทำให้ เราไม่สามารถแยกวัตถุคือขันธุ์ ๕ กับใจออกจากกัน ถ้าแยกไม่ออก พอแยกไม่ออกมันก็เป็นเนื้อ เดียวกัน ความที่เป็นเนื้อเดียวกันนี้ ถึงเวลาถึงหินทับหญ้าไว้ ถึงเวลาแล้วจะเสื่อม

ความสงบเป็นสัพเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายนี้ต้องแปรสภาพทั้งหมด สิ่งใดเกิดขึ้น สิ่งนั้นต้องมีการแปรปรวนไปเป็นธรรมดา ถึงจุดหนึ่งแล้วสิ่งนี้จะคลายตัวออกทั้งหมดเลย นั่นนะ ถึงจะทำให้ความเสื่อมไปก็เหมือนกับการปฏิบัติ เราลงทุนลงแรงขึ้นไป ทำขึ้นไปถึงเต็มที่แล้ว แล้ว พอเสื่อมลงมานี้ความทุกข์จะเกิดขึ้น ความน้อยเนื้อต่ำใจจะเกิดขึ้น ความเกิดขึ้นอันนี้ก็เหมือนกับ เกิดวิกฤตการณ์ขึ้นกลางหัวใจไป แล้วเราก็ทรงตัวไว้ไม่ได้เมื่อเกิดวิกฤตการณ์เกิดขึ้นกลางหัวใจ

เพราะความเสื่อมแล้วก็ทำให้เราถอย จนถึงไม่อยากประพฤติปฏิบัติ ถ้าประพฤติปฏิบัติต่อ ก็ต้องใช้ความมุมานะ คุณติ ถ้าเราอยู่ในช่วงเศรษฐกิจดี เราทำอย่างไรเราก็จะมีโอกาสมากเพราะ การตลาดนั้นดี แต่ช่วงเศรษฐกิจที่มันแย่อย่างนี้ เราประกอบสิ่งใดไป เราต้องใช้ความรอบคอบ ต้องใช้ความเพียรมุมานะขนาดไหน จิตถ้ามันเสื่อมไปแล้วนะ เราจะเริ่มปฏิบัติใหม่ เหมือนกัน เพราะว่าอะไร เพราะใจมันเคยสัมผัสอย่างนั้นแล้ว เคยสัมผัสความสงบ เคยสัมผัสอย่างนั้นแล้วเคย ทำได้ แล้วเราต้องมาอยู่ท่ามกลางแดดไป อยู่ท่ามกลางวิกฤตการณ์ไป นี่ถ้าจิตเสื่อมด้วยความที่

ไม่ได้รอบคอบนะ เวลาจะฟื้นขึ้นมาต้องใช้ความมูมา ต้องใช้ความตั้งใจเพิ่มขึ้นอีก ๒ เท่า ฉะนั้นถึงเป็นความลำบากอันหนึ่ง

นี่การประพฤติปฏิบัติมันก็จะประสบเหตุการณ์อย่างนั้นอยู่ทั่วไป ถึงว่า “ต้องเป็นตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” เราเท่านั้นต้องคอยตรวจสอบส่อง ให้เราสุจริตกับใจเราเองใจ ให้เราสุจริต ให้เราจงใจ มูมาสอดส่องดูใจ เราจะไม่ทุจริตกับใจเราเอง...ไม่หลง ไม่ทุจริต ไม่สวมให้ใจ ไม่ยอมเอาสูตรสำเร็จมาสวมให้ใจตัวเอง สิ่งนั้นเป็นสิ่งนั้น สิ่งนี้...ต้องตรวจสอบใจ

สิ่งที่สงบตัวลงแล้วใคร่ครวญด้วยที่ว่ากิเลสหลอกอันนี้...เป็นไปได้ เป็นไปได้ที่ว่ามันไม่ใช่สมุจเฉตพหุ ทังคะง เป็นความชั่วคราว ตังคฺพหฺน คำว่า “ตังคฺพหฺน” เพราะจิตมันสงบมันก็มีความรุ่มเย็น ปล่อยวางได้ การปล่อยวางได้นั้นชั่วคราวเท่านั้น เสร็จแล้วก็ตีกลับ

ต้องซื่อสัตย์ ต้องตรวจสอบ ต้องซุ่มเข้าไป สิ่งที่เราทำใจเราสงบ มันสงบตัวลง แต่เราไม่ควรวัดดูสิ่งนั้นเอง ต้องพยายามตั้งใจ สงบแล้วก็ไม่หลงตัวเอง เห็นใหม่ เราจะประสบความสำเร็จขนาดไหน เรายังต้องใคร่ครวญ ต้องเอาสิ่งนั้นให้หนีคู่แข่งขันให้ได้ เพื่อจะไม่ให้เราเสื่อมตัวลง

จิตสงบแล้วเราก็ต้องพยายามตรวจสอบ ต้องพยายามดู เราไม่ตื่นตื่นเหมือนกับที่ว่าเราเข้าไปรับรางวัล เราเข้าไปรับรางวัล กิเลสมันหลอก กิเลสมันมอมให้ คืออย่างนั้น ประเสริฐอย่างนั้น จิตนี้สงบ ตังคฺพหฺนหลุดพ้นแล้ว ใจนี้สิ้นแล้วจากเชื้อแห่งภพ...นั่นคือกิเลสหลอก นั่นคือกระแสน้ำหลอกหลวงตัวเราเอง อันนี้เราไม่ซื่อสัตย์ เราไม่ซื่อสัตย์กับการประพฤติปฏิบัติของเรา เราต้องซื่อสัตย์ ต้องตรงใจ ตรวจสอบเข้ามา ตรวจสอบเพื่อให้เห็นใจ

จิตนี้สงบเข้าไป สงบเข้าไป ความสงบเข้าไป เรากำหนดได้ ยกขึ้นวิปัสสนา วัตถุประสงค์ที่เราคิด ข้อง อากาโรที่กิดขึ้น เวลาเราฟื้นออกมาจากสมาธิ จิตนี้เวลาสงบตัวเข้าไปนี้เป็นเอกัคคตารมณ์นะ มีความสงบ มีความสุข แล้วพอคลายออกมา พอคลายออกมา...เพราะว่าขันธ ๕ กับจิตนี้มันอยู่ด้วยกัน จิตนี้ซุ่มอยู่ในขันธ ๕ ใจ มันเหมือนเนื้อเดียวกัน พอถอนออกมาก็เป็นอารมณ์เดียวกัน มันถึงมองไม่เห็นใจว่าวัตถุประสงค์กับใจมันอยู่ด้วยกันได้อย่างไร ขันธ ๕ กับใจ อันไหนเป็นขันธ ๕ อันไหนเป็นจิต อันไหนเป็นวัตถุประสงค์ อันไหนเป็นจิต

ยกขึ้นวิปัสสนาคือไคร่ครวญ ตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา คือพิจารณาอยู่ เวลามันถอนออกมา อารมณ์ที่เกิดขึ้น แล้วเราก็เทียบออกมา เทียบออกมาจากที่ว่าอันไหนเป็นวัตถุ วัตถุที่ว่าใจเวลาเราคิดออกมา มันมีอารมณ์ร่วมไหม?...มีแน่นอน คิดถึงเรื่องใดก็แล้วแต่ มันจะหมุนไปรอบเลย สิ่งที่ยกขึ้น มันหมุนไปแล้ว ชั้น ๕ นี่หมุน ๑ รอบ ๑ รอบ เวทนาในความรู้สึกนั้น เวทนาใด เวทนาชอบหรือไม่ชอบ วิญญาณรับรู้ ประดังพร้อม มันถึงเกิดเป็นอารมณ์ได้ เกิดอารมณ์ที่ว่าจิตนี้สงบเนาะ สุขเนาะ

คำว่า “สุข” นี้ก็เป็นวัตถุแล้ว แต่จิตมันจับตรงนี้ได้ไม่ได้ เพราะเป็นเนื้อเดียวกัน ต้องพยายามวิปัสสนาไป ยกขึ้นวิปัสสนาหมายถึงจิตสงบแล้วหันกลับมาดูอารมณ์ตัวนี้ จับตรวจสอบ ตรวจสอบ หมายถึงว่าจับปล่อย จับปล่อยอยู่อย่างนั้น จับขึ้นมา อารมณ์นี้เข้ามา เทียบเคียงกับความรู้สึก จะคิดถึงเรื่องใดก็แล้วแต่ จับมาเทียบเคียงกับความรู้สึก เทียบเคียงกับความรู้สึก จนอ้อ! ขึ้นมาเดี๋ยวนั้นนะ... เอ๊ะ! อ้อขึ้นมาคือการเห็นใจใจ คือใจนี้เห็นวัตถุนั้นใจ มันจะเกิดความรู้สึกอีกตัวหนึ่ง เป็นรู้สึกว่ามันเหมือนกับเราจับจำเลยได้ เหมือนกับเราจับผู้ร้าย เหมือนกับเจ้าหน้าที่เขาจับผู้ที่ทุจริตได้

นี้ก็เหมือนกัน เราเชื่อสัจย์กับใจจนใจดวงนี้เห็นผู้ที่ทุจริต เห็นผู้ที่หลอกลวง เห็นเชื้อแห่งภพที่หลอกลวงใจใจ จะเกิดอาการอีกอาการหนึ่ง อันนี้คือเริ่มต้นจะวิปัสสนาได้ เหตุที่จะวิปัสสนาคือวิปัสสนาส่งที่มันหลอกลวงอยู่ในใจ วิปัสสนาเชื้อแห่งภพนั้น เป็นวัตถุที่เป็นนามธรรมไป วัตถุที่เป็นนามธรรมมันซ่อนใจอยู่ใจ ถ้าจับได้ก็จะจับอย่างนั้น นั่นก็เห็นระหว่างใจกับวัตถุ วัตถุที่มันซ่อนทับใจอยู่ ซ่อนทับใจอยู่นะ พอจับได้แล้วก็วิปัสสนา วิปัสสนาหมายถึงว่าสิ่งนี้เป็นประโยชน์อะไร วัตถุนี้เราใช้ประโยชน์ได้แค่ไหน ก็เหมือนกัน เหมือนกับเราทิ้งวัตถุข้างนอกเข้ามา แต่วัตถุในหัวใจนี้ ที่ว่าเราคิดพันกันอยู่นี้ ที่มันซ่อนใจอยู่นี้ นี่ยกขึ้นเป็นวัตถุ ระหว่างวัตถุข้างในใจกับตัวของใจต่างหาก

วิปัสสนาจนเห็นโทษของความไม่แน่นอน เห็นโทษของชั้น ๕ เห็นโทษของความคิด ความคิดนี้เกิด ๆ คับ ๆ ตลอดเวลา ความคิดเดิม ๆ นี้ไม่ใช่มีเฉพาะชาติปัจจุบันนี้ เราเกิดตายเกิดตายนานกับสิ่งนี้ สิ่งนี้ควบคุมใจอยู่ สิ่งนี้เป็นเชื้อแห่งภพอยู่ มันเสวยภพ เสวยชาติมาพอแรงแล้วใจ คำว่า “พอแรง เสวยภพ เสวยชาติ” โดยที่เราไม่รู้สึกรู้สีกตัว เราตายเกิดตายเกิดมาไม่รู้สึกรู้สีกตัวเลย สิ่งนี้มันเป็นเรื่องเดียวกันมา มันหลอกลวงมา

เศรษฐกิจมีการเจริญแล้วมีการล่มสลายไป เป็นไปโดยธรรมชาติ เป็นไปโดยหลักตามความเป็นจริง สิ่งนี้ก็เหมือนกัน เกิดตายเกิดตายมาเป็นตามหลักความเป็นจริงโดยธรรมชาติเลย โดยตามหลักความเป็นจริงของมัน เห็นไหม กิเลสก็เป็นธรรมชาติ ใจนี่ก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง หมุนเวียนกันมาตลอดเวลา

แต่เราเมื่อดับขันธอันนี้เราเกิดท่ามกลางพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนากำลังเจริญรุ่งเรือง แล้วเราเชื่อตามหลักตามความเป็นจริง แล้วตนเป็นที่พึ่งแห่งตนตามความเป็นจริง ใจนี้ปฏิบัติตามความเป็นจริง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ผลประโยชน์เกิดขึ้นจากปัจจัยตั้งที่จิตนี้สัมผัส ปฏิเวธเกิดขึ้นมาเป็นขั้นๆ ปฏิเวธตามความเป็นจริง...ปฏิเวธไป จนเห็นสิ่งตามความเป็นจริงอันนี้ไป เห็นด้วยตาของธรรม ไม่ใช่เห็นด้วยการคาดเดา ไม่ใช่เห็นด้วยถือสูตรสำเร็จไป สูตรสำเร็จนั้นมันเป็นสัญญาอารมณ์มันหมาย มันเป็นการยึดมา มันยกสูตรสำเร็จของผู้อื่น วัตถุที่เอามาสวมเข้าใจ มันก็เป็นการครอบงำที่ไม่เป็นตามความเป็นจริง

แต่ขณะที่จิตเห็นว่าวัตถุสิ่งนี้ แล้วที่ว่าหลอกใจ แล้วใจนี้ยึดมั่นถือมั่นมา เกิดมาพาไปเกิดมาเพราะเสวยภพไป เชื่อแห่งภพเสวยภพมาเป็นภพเป็นชาติมาตลอดไป แล้วเราจะแยกตรงนี้ออกแยกออกมาด้วยวิปัสสนาญาณ ด้วยมรรคอรียสังขังไป ด้วยมรรคคือว่าด้วยคำริชชอบ ด้วยความเห็นชอบ ด้วยความเพียรชอบ แต่เป็นความเพียรระหว่าง อตตาทิ อตตโน นาโถ เพราะท่ามกลางหัวอกของผู้ที่ปฏิบัติมันเกิดดับเกิดดับจนมาเกิดเป็นภพปัจจุบันนี้อยู่ที่ท่ามกลางหัวอกนั้นไป แล้วสัมผัสตามความเป็นจริงอยู่ที่ท่ามกลางหัวอกนั้นนะ

ท่ามกลางหัวอกเป็นจุดของไออุ่นที่ว่าเกิดตายเกิดตาย เป็นเชื่อแห่งภพ ภพอยู่ตรงนั้นไป ภพอยู่ตรงท่ามกลางหัวใจนั้นไป แล้วสิ่งนั้นมันประสบเข้า มันสัมผัสตามความเป็นจริง “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ระหว่างที่หัวอกที่เชื่อแห่งภพนั้น ภาวสวะไป มันทำลายภาวสวะนั้นออกไป เชื่อแห่งภพนั้นแหละสลายออกไปนะ

การเกิดและการตาย เพราะตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนคือระหว่างที่ตรงจุดของภพนั้น สิ่งใดๆ ในโลกนี้มันก็เป็นไปตามวิกฎะ ๓ โลกธาตุนี้หมุนไปตามวิกฎะเลย แล้วว่าเชื่อแห่งภพระหว่างภพนั้นก็หมุนไปตามวิกฎะนั้น หมุนไปตามวิกฎะตามกระแสของโลก กามโลก รูปโลก อรูปโลก ๓ โลกธาตุนี้หมุนไปตลอด หมุนไป

เวลาจิตนี้หมุนลงไป มันก็หมุนไปตามวิญญูะ วิญญวนไปประสบทุกข์ประสบยาก เหมือน
กระแสน้ำของเศรษฐกิจ นี่เหมือนกัน วนไปนะ จิตหนึ่งหมุนไปวนไป วนไป วนไปตามวิญญูะ แล้วก็
วนมาเจอใจ วนมาถึงว่าขณะปัจจุัตตังใจ ปัจจุัตตังขณะประพตติปฏิบัตินี้เป็นอตุตา หิ อตุตโน นา
โถ

พอจิตนี้ระเบิดระหว่างเชื่อแห่งภพนั้นนะ กลางของภพนั้นระเบิดออก เชื่อแห่งภพนี้ไม่มี
ภพนั้นไม่มี ภพนั้นโดนทำลายหมด ไม่มีเชื่อ วิญญูะนั้นเป็นวิญญูะ เห็นไหม วิญญูะนี้กว้างขวางมาก
วิญญวน ๓ โลกธาตุนี้กว้างขวางมาก แต่หัวใจที่ทำลายเชื่อแห่งภพนั้นครอบ ๓ โลกธาตุนี้

ความว่างอันนี้ไง ตามหลักตามความเป็นจริง อตุตาหิ อตุตโน นาโถ เป็นตนนะ เป็นตน
เป็นที่ฟังแห่งตน แล้วทำลายลงระหว่างท่ามกลางเชื่อแห่งภพระหว่างภพนั้น กว้างใหญ่ขนาดที่ว่า
ครอบ ๓ โลกธาตุ ความว่างที่ไม่มีเชื่อเลย...ฟังสิ วัตถุที่อยู่ในหัวใจ เชื่อแห่งภพที่มันเกาะเกี่ยวกัน
มาตลอดเวลานั้นนะ แล้วเราทำลายลงด้วยปัจจุัตตัง อตุตาหิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่ฟังแห่งตน ตน
ปฏิบัติตามความเป็นจริงระหว่างท่ามกลางภพ ระหว่างกลางหัวใจ ภพนั้นทำลายออกไป

วิญญูะที่ว่า ๓ โลกธาตุนี้กว้างขวางที่ใจนี้วนอยู่ในวิญญูะนั้นนะ มันวนไปตามวิญญูะนั้น กับ
เวลามันว่างออกมา วิญญูะนั้นกลับเล็กกว่าหัวใจที่ความว่างนั้น ความว่างที่ปล่อยวางจากวัตถุกลาง
หัวใจ เห็นไหม ปล่อยวางวัตถุจากข้างนอกมา มันยังแค่ปล่อยวางแล้วมันเสวยความสุขในหัวใจ
หัวใจนี้ความสุขภายในใจ เราสามารถสละวัตถุภายนอก เพราะมันคือเรา ก็มีความอึดอึดใจเกิด
ตายเกิดตายในสวรรค์นั้น เพราะเราสร้างคุณงามความดีเป็นบุญกุศล จนเรามาปฏิบัติให้เกิด
ภาวนามยปัญญาไง

เรามาปฏิบัติ จากปริยัติ จากสูตรสมาจินตมยปัญญา แล้วภาวนามยปัญญา

อันนี้ก็เหมือนกัน จากวัตถุภายนอก เราทิ้งวัตถุภายนอกเข้ามา แล้วเราก็มาทำลายวัตถุที่มัน
เป็นเชื่ออยู่ในหัวใจนี้ ทำลายตัวนี้มันได้คุณประโยชน์กว่ามหาศาลเลย เพราะจิตนี้พ้นจากเชื่อ มัน
เป็นเมืองพอใจ เป็นเมืองพอ เป็นเมืองอึด เป็นเมืองที่ไม่เป็นเหยื่อใครๆ ทั้งสิ้น

ความไม่เข้าใจ ความฟุ้งเฟ้อฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม เป็นเหยื่อของเขาอยู่ในโลกนี้ ขนาดใน โลกนี้
แค่ชีวิตๆ หนึ่ง เราก้เป็นเหยื่อในความประสพทุกข์ยากในวิกฤตการณ์ แต่เวลาเกิดตายเกิดตายยัง

ไม่เห็นว่าเป็นวิกฤตการณ์ใน ๓ โลกธาตุนี้ ในกามภพแม้แต่กามภพโลกเดียว เกิดในสวรรค์ เกิดในนรก เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน มันต้องวนไปอยู่ตลอดเวลา นี่ขนาดในกามภพเท่านั้น

เพราะจิตนี้ จิตที่ว่าอยู่กับวัตถุ วัตถุนั้นเป็นเชื้อ เชื้อที่ดึงไปพาไปไง เพราะมันมีแรงดึงดูดใจ กิเลสเป็นแรงดึงดูด เล่ห์เหลี่ยมของกิเลสดึงดูดตัวนั้นไปไง ให้เข้าไปในวิภวาน วนไปในกามภพนี้ก็แสนพิลึกพิลั่นอยู่แล้ว ยังวนไปรูปภพ อรูปภพ พรหมที่ไม่มีรูป พรหมที่มีรูป วนไปอยู่อย่างนั้นตลอดเวลา ก็มีสูงๆ ต่ำๆ

คนเรา จิตนี้ตกอยู่ในเหตุการณ์ใด จิตนี้ตกไปอยู่ในวิภวานนั้น สร้างคุณงามความดี ผลของคุณงามความดีก็ส่งให้สูงขึ้นๆ ถิ่นขึ้นไป วนขึ้นไปขนาดไหน พอใช้พลังงานนั้นหมดก็ต้องวนกลับลงมาในวิภวานที่จิตนี้หมุนไปไง ความแปรสภาพ ความวนเวียนไปของโลก ของวิภวานนี้เป็นอย่างนั้นตลอดเวลา

ใจดวงนี้หมุนไป เคว้งคว้างมาเหมือนกับขยะในอวกาศ ลอยไปตามยถากรรมในกรรม ตามยถากรรมในกรรมคือตามยถากรรมที่จิตนั้นได้สร้างคุณงามความดี หรือได้อยู่ในกระทบสิ่งที่อยู่ในวิภวานหรืออยู่ในขณะที่ทำความชั่วกัณฑ์ลงข้างล่าง วนลงไปนรกในอเวจี ทุกดวงใจต้องเคยวนไปมาตลอด วนมาตลอดเลย ติดอยู่ในวิภวาน นี้เหมือนกับกระแสเศรษฐกิจเหมือนกัน

ทีนี้ ถ้ามีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราศึกษาแล้ว ศึกษาในสุตมย ปัญญา เกิดปลงธรรมสังเวช ก็เห็นระบบเศรษฐกิจนั้นกลับมาเป็นประโยชน์กับเรา แล้วเราก็ตั้งใจปฏิบัติให้ใจนี้ฟังตนเองได้ เห็นใหม่ ศิกษามาแล้วเข้ามาข้างใน ศิกษิตตามปฏิบัติให้พ้นออกไปจากกระแสเศรษฐกิจนั้นได้

วิภวานนี้ก็เหมือนกัน การประพตปฏิบัติจนละวัตถุภายในได้ ละวัตถุภายในคือละกิเลส ตัณหาภายในหัวใจได้ จนสิ้นจากเชื้อแห่งภพ มันละเอียดกว่า มันพ้นออกไปจากวิภวานนะ ใน ๓ โลกธาตุนี้จิตต้องเกิดต้องตายอยู่ในวิภวานนี้ มันทำลายภพ ทำลายหัวใจ ทำลายแรงดึงดูด ภพที่เกิดที่ตาย ภาวะของใจ จนไม่มีวัตถุในหัวใจ หัวใจนี้เป็นหัวใจว่างทั้งหมด หัวใจเป็นธรรมล้วนๆ เหมือนกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันตสาวก และพระอรหันต์ในครั้งพุทธกาล ไม่มี

วัตถุใดๆ ไม่มีเชื้อใดๆ อยู่ในหัวใจนั้นเลย ในวิญญูณีก็ไม่มีสิ่งใดเป็นแรงดึงดูดระหว่างภพกับวิญญวนได้

วิญญูณี กระแสของวิญญู ๓ วิญญูณีถึงไม่สามารถให้เป็นที่อยู่หรือว่าเป็นแรงดึงดูดจากตัวเชื้อได้ เพราะเชื้อแห่งภพนั้นไม่มี ใจที่เป็นธรรมถึงมีความสุขล้วนๆ ใจ สิ่งใดจะเกิดดับ สิ่งใดจะเกิดวิฤตการณ์อย่างไร ใจดวงนั้นไม่มีความทุกข์ได้เลย ใจดวงที่เป็นอตุตาหิ อตุตโน นาโถ นั้นนะ เป็นต้นเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนที่ปฏิบัติตามความเป็นจริง ใจดวงนั้นเป็นธรรมล้วนๆ จะไม่มีความทุกข์ไปกับวิฤตการณ์นั้น เห็นวิฤตการณ์เป็นแค่ธรรมสังเวชใจ เห็นเป็นเครื่องเตือนใจตัวเองอยู่ด้วย เห็นแล้วมันเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมามันเป็นอนิจจังล้วนๆ

แล้วใจที่พ้นออกมาจากสิ่งที่เป็นอนิจจังแล้วมองกลับไป แค่ธรรมสังเวชใจ เป็นธรรมล้วนๆ กับธรรม แล้วสังเวชเฉยๆ กับที่เขาเป็นอยู่ในความทุกข์อันนั้นต่างกันมากเลย ต่างกันอย่างกับฟ้ากับดิน นี่ไปถึงว่าเป็น อตุตา หิ อตุตโน นาโถ เราย้อนกลับมาที่ตัวเรา เราประพฤติปฏิบัติที่ตัวเรา เห็นไหม มันเหมือนกับสิ่งที่ไม่มีค่า เราอยู่กับทางโลกเขา เขาสะสมสมบัติจินาใดไหน เขาว่าเขามีค่า เขามีศักดิ์ศรี เขาเป็นผู้มั่งมี เขามีเกียรติศักดิ์เกียรติคุณ

แต่ผู้ที่เชื่อธรรม แล้วมาปฏิบัติระหว่างกายกับใจ ระหว่างวัตถุในหัวใจกับกิเลสระหว่างภพกับเชื้อแห่งภพนั้น คุณค่าต่างกันมหาศาลเลย คุณค่าต่างกันเพราะว่า อย่างนั้นยังหมุนเวียนอยู่ไปยังมีสุข-มีทุกข์อยู่...อันนี้ไม่มี ไม่มีทุกข์ใดๆ เข้าไปเจือปน ไม่มีเลย อิมพอนะ ว่าสูงส่งมันก็จะคู่กับตกต่ำ จะว่าเป็นสิ่งใดมันก็จะเป็นอย่างนั้น มันถึงว่ามันถึงเมืองพอใจ เมืองพอคือเมืองที่ไม่ต้องการเป็นเมืองแห่งความสุขอิมพอ สุขตามความเป็นจริงจากการประพฤติปฏิบัติที่ว่าระหว่างกายกับใจ นั้นนะ ระหว่างที่ว่าเรายังปล่อยวางเข้ามาถึงตัวเราขนาดไหน ถึงตัวเรานะ

การประพฤติปฏิบัติไม่ต้องใช้วัตถุ ไม่ต้องใช้พลังงานข้างนอก แต่ต้องใช้พลังงานข้างใน แล้วใช้อย่างมหาศาล มันสมมุจเฉทปหานกลางใจ ไม่ใช่ตทังคปหานอย่างการประพฤติปฏิบัติที่ว่าปล่อยเป็นสูตรสำเร็จ จินตนาการเอา อันนั้นไม่ใช่ อันนั้นมันก็จะหมุนไปตามเขานั้นล่ะ เพราะมันไม่ใช่เป็นปัจเจกตั้ง มันเป็นการหวังพึ่ง เป็นการเกาะเกี่ยว

การเกาะเกี่ยว ไม่เราหลุดจากเขา เขาก็ต้องหลุดจากเรา เป็นการบอบสลาย เป็นการต้องใช้
 หน่วงเหนี่ยวกันอยู่ตลอดเวลา มันต้องแปรสภาพ มีการหลุดมือไปก็ทำให้ตก ให้เจ็บ ให้ปวดไป
 เรื่อย แต่เกิดขึ้นจากหลัก อตุตาหิ อตุตโน นาโถ

อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ของผู้ที่ปฏิบัตินั้น มันเป็นคนนั้น

เรามีภพ เรามีจิต เรามีเชื้อ แล้วเราทำลายภพ ทำลายจิต ทำลายเชื้อด้วยน้ำมือของเราเอง มัน
 ถึงเป็นความจริงใจ เป็นความจริงจากดวงนั้น เป็นความจริงจากผู้ที่ปฏิบัติ นั้น ถึงเป็นหลักความจริง
 ว่าใน “อตุตา หิ อตุตโน นาโถ” นั้น เอวัง

เพิ่มเติมท้ายกัณฑ์

เป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์มหาศาลเลย เป็นประโยชน์มหาศาลเลย...

พอจิตสงบลงไป จิตต้องสงบก่อน ทำจิตให้สงบ แล้วพอสงบเข้าไปจิตนั้นมีพลังงานใจ
 เหมือนกับว่าถ้าปกติเป็นความคิดเราปกตินี้ เขาเรียกโลกิยะ กิถขนาดไหนมันก็คิดด้วยความคิดเดิม
 ของเรา...จิตนี้สงบลงไปก่อน พอจิตนี้สงบลงไป มันปล่อยวาง เหมือนกับที่เราว่าใช้ว่าหินทับหญ้า
 นั้นนะ คือว่าปล่อยวางอารมณ์โลกิยะ ถ้ามันพลิกขึ้นมาเป็นวิปัสสนา มันจะเป็นโลกุตตระ มันก็
 เหมือนกับโลกุตตระใจ จิตสงบนี้เหมือนกับที่เราส่งยานอวกาศไปในอวกาศ แล้วเราไปทดลอง
 ทางวิทยาศาสตร์ในอวกาศ ไม่มีแรงดึงดูดของโลก ถ้ามีแรงดึงดูดของโลก การทดลอง
 วิทยาศาสตร์บางอย่างทดลองไม่ได้เพราะมีแรงโน้มถ่วงของโลก เพราะกระแสนแม่เหล็กมันดึงดูด
 ส่งยานอวกาศนี้ออกไปถึงอวกาศนะ มันไม่มีแรงดึงดูดใจ นั่นคือจิตเป็นสมาธิใจ

จิตสมาธิก็เหมือนกับว่า พ้นจากแรงดึงดูดของกิเลสใจ แรงดึงดูดคือเราใจ ถ้าไม่มีสมาธินี้
 ความคิดคือเรา มันคิดเข้าข้างตัวเองตลอด นี่ประโยชน์มหาศาลตรงนี้ใจ ตรงที่จิตนี้เป็นสมาธิ แล้ว
 พลิกขึ้นมาถึงจะเป็นโลกุตตระ แต่ถ้าจิตนี้ไม่พลิกขึ้นเป็นโลกุตตระ มันก็เป็นแค่จิตนี้เป็นสมาธิ
 เฉยๆ แล้วจะเสื่อมไปใจ พอมันเสื่อมถอยขึ้นมามันก็เป็นความคิดเดิม เขาถึงบอกว่ามันไม่เป็น
 ประโยชน์

แต่ถ้าใช้ “เคลื่อนหนอ”...“หนอ” นี้เขาว่าเป็นปัญญาพร้อมกันไป เป็นปัญญาพร้อมแต่มัน เป็นปัญญาพร้อมทั้งแรงดึงดูด เห็นไหม เหมือนกับเราทดลองวิทยาศาสตร์บนโลกเรานี้มันก็มีแรงดึงดูดตลอด แรงดึงดูดนี้ทำให้การทดลองวิทยาศาสตร์นี้มันมีแรงดึงดูด มันถึงว่าไม่เหมือนกับพ้นจากแรงโน้มถ่วง

ทีนี้มันจะเป็นที่ว่ายากขึ้นเป็นโลกุตระคือวิปัสสนาได้ เหมือนที่ที่เราจับกิเลสได้ที่ว่า เมื่อกี้ ถ้าเราจับกิเลสได้ อันนี้เราจับได้ไง มันก็เป็นประโยชน์เลย คือว่าเหมือนกับเราลงทุนไป แล้วเราทำธุรกิจ เรากำไรเลย

แต่ถ้าไม่สามารถจับกิเลสได้ ไม่สามารถวิปัสสนาได้ มันก็แค่เป็นสมาธิแล้วเสื่อมไปไง อันนี้เขาถึงบอกว่ามันไม่มีประโยชน์ไง เหมือนกับเรามีเงินไง แล้วเราไม่ได้ประกอบธุรกิจ เราใช้เงินหมดไปโดยที่ไม่ได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา แต่ได้ประโยชน์เพราะเรามีเงินใช้ใหม่ เรามีเงินเราซื้อของ ต้องได้ประโยชน์สิ เราใช้ประโยชน์ขึ้นมา ทีนี้เพียงแต่ว่าเขาดูตรงนี้ไง ดูตรงที่ว่ามันเสื่อมออกมา ถึงว่าไม่เป็นประโยชน์ไง ถึงบอกว่าจิตสงบเฉยๆ ไม่ได้ประโยชน์อะไร

ทำไมจะไม่ได้ เพราะได้แล้วได้จริงด้วยไง เพราะได้แบบโลกุตระเลย ได้แบบตามหลักความเป็นจริง เพราะว่าไปทดลองบนอวกาศ แล้วพิสูจน์อย่างที่ว่า พิสูจน์แบบปัจเจกตั้งเลย พิสูจน์ว่าของใครของมันเลย อันนั้นถึงเป็นความจริง อันนี้เป็นแนวทางปฏิบัติทางนี้

แต่อันโน้นเขาไม่ได้ปฏิบัติทางนี้ ทางอภิธรรมเขาไม่ให้ปฏิบัติอย่างนี้ เขาให้เคลื่อนไปเลย เขาบอกให้มีปัญญาพร้อมกับสมาธิไปเลย สมาธิด้วย ปัญญาด้วย เขาถึงว่าอันนั้นเป็นปัญญา อันนั้นเป็นประโยชน์ แต่อันนี้โง่ ถ้าพุทโธ พุทโธเข้าไปนี่เขาว่าโง่ เขาว่าโง่

แต่เวลาผลตามความเป็นจริง “โง่” ทำไมครูบาอาจารย์เผลมาเป็นพระธาตุหมดเลย ครูบาอาจารย์เป็นพระธาตุทั้งนั้น ของจริงทั้งนั้นเลย ของเขายังไม่เคยมีนะ นี่ไม่ได้แบ่งเราแบ่งเขานะ ถ้าแบ่งเราแบ่งเขา เขากับเราหมายถึงว่าวิธีการปฏิบัติใจ ของทางฝ่ายนั้นที่ว่าปฏิบัติแล้วเป็นความจริง ยังไม่เคยเห็น ยังไม่เคยมีเลย

โยม : หลวงพ่อคะ เขาไม่ได้ปฏิเสธพุทโธ

หลวงพ่ : มันเป็นการแบบว่า...นี่เพราะเขาถือว่าอันนี้คือกิเลส คือการวิพากษ์วิจารณ์คืออันนี้เป็นกิเลสไง เป็นกิเลสก็ต้องเก็บไว้ จะไม่พูดต่อหน้าต่อหน้า จะไปพูดทีหลัง อย่างที่พูดนี้ว่าเขาไม่ได้ปฏิเสธพุทธโศ เขาไม่ปฏิเสธ

โยม : เฉพาะเวลาที่เรานั่ง...

หลวงพ่ : เขาไม่ปฏิเสธพุทธโศ เขาไม่ปฏิเสธต่อหน้านี้ เพราะว่าอะไร เพราะต้องการพื้นฐานใหม่ๆ ใ้พื้นฐานพวกนี้

ถ้ามีการแบ่งแยก อันนี้คือกิเลส ถ้ามีการแบ่งแยกนะ...ต้องไม่แบ่งแยก อะไรก็ได้ต้องเข้ากันได้หมด กิเลสคือการปฏิเสธ ถ้ายอมรับหรือว่าเป็นไปได้ก็คือความสุขใจ อันนี้เขาว่าอย่างนั้น อันนี้มันถึงบอกว่า ที่เราจนอยู่นี้เพราะเหตุนี้ไง เพราะเราไปเอาก่อนไง เขาบอกที่ว่าชาวพุทธนี้ต้องปล่อยวางทั้งหมดไง ปล่อยวางว่างหมดนี้มันเป็นพระอรหันต์เท่านั้น

แต่ใหม่ๆ นี้ต้องมี ต้องมีกฎกติกา “ธรรมและวินัยนี้เป็นศาสดาของเรา” ธรรมและวินัยเป็นตัวแทนของศาสดา แล้ววินัย ถ้าไม่มีวินัยจะเข้าถึงหลักความจริงได้อย่างไร เห็นไหม ต้องมีวินัย ต้องมีธรรมตามความเป็นจริง

แต่เขาเอาธรรมขึ้นมาก่อนเลย ว่าเขามีธรรม เขาไม่ยึดมั่นถือมั่น เขาไม่ปฏิเสธ เขาห้ามวิจารณ์กัน แต่ลึกๆ แล้วยิ่งกว่าวิจารณ์ ที่บอกว่าที่ว่าเพราะอะไร เพราะนี่เราคุยกันภาษาพื้นๆ ใ้คุยกันแบบว่า เหมือนกับว่าอย่างที่ว่า เขามีวงในวงนอกอยู่นี้ ถึงวงนี้เขาต้องการคิงส์ครัทธานี้เขาไม่วิจารณ์หรือ แต่พอขึ้นมาแล้วนะ เขาจะไปวิจารณ์กันข้างในใ้ เหมือนกับว่าศูนย์กลางอำนาจใ้ เหมือนกับผู้บริหาร วางนโยบายออกมาแล้วผู้ปฏิบัติใ้ ผู้ปฏิบัติต้องทำอะไร...ออกคิงๆๆๆ นี้เข้ามา

แต่ข้างบนนี้แน่นอน ไม่วิจารณ์พุทธโศนี้ไม่เชื่อ ยิ่งกว่าเพราะเราเข้าไปสัมผัสข้างในแล้ว ต้นข้าวเลย ต้นข้าวมาอย่างนี้เลย เพราะอันนี้มา ถ้าเอามาชนกันแล้วมันถึงจะรู้ใ้

อยู่กับอาจารย์ อยู่กับอาจารย์ อาจารย์บอกเลยตั้งแต่สมัยหลวงปู่มั่นเลย องค์หลวงปู่มั่นเพราะหลวงปู่มั่น เวลาเขาคุยกัน มีพวกวงในเอาไปถามใ้ ใ้หลวงปู่มั่นพิจารณาอย่างนี้ อย่างนี้ อย่างนี้ใ้ หลวงปู่มั่นพิจารณามาแล้วเพราะอาจารย์มหาบัวเล่าใ้ฟัง อาจารย์เจี๊ยะก็เล่าใ้ฟัง แล้ว

อันนี้มันก็เป็นธรรมดาใจ เราลงไปหัวหินนี่ไง เราไปสัมผัสเข้าแล้ว มันถึงว่าอ้อ! อ้อเลยใจ เพราะอันนี้มันเป็นที่ภูฏานของคนใจใหม่

เขาพูดเลย “...อย่างนี้...อย่างนี้...อย่างนั้นหลวงปู่มันก็เก่งกว่าพระพุทธเจ้านะสิ... ไม่มี หลวงปู่มันไม่ใช่พระอรหันต์ ไม่เชื่อทั้งหมด ไม่เชื่อ ไม่มี เพราะอะไร เพราะหลวงปู่มันไม่ได้เรียนอภิธรรม หลวงปู่มันไม่รู้อะไรเลย ถ้าหลวงปู่มันอย่างนี้ หลวงปู่มันอย่างนี้ หลวงปู่มันต้องเก่งกว่าพระพุทธเจ้า”

เปิดเทปฟังสิ ในเทปมีทั้งนั้นนะ ต้นข้าวเลย

ถ้าอย่างนั้นไม่ปฏิเสธ รับรองว่าไม่ปฏิเสธนะสิ ถ้าปฏิเสธ ทำไมพระที่ว่าทำไมคนที่ชอบที่ว่า เวลาเข้าอุโบสถได้หมด มหานิกาย-ธรรมยุตเข้าได้หมด

ทำไมหลวงปู่มัน...ก็ไม่ยอมไง หลวงปู่มันบอกว่า “ถ้าวินัยนี้อยู่ในพระไตรปิฎก ธรรมและวินัยนี้เป็นศาสนาของเรา ถ้าวินัยนี้ กฎกติกาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่วางไว้แล้วเราไม่เชื่อ ก็เราไม่เชื่อพระพุทธเจ้านะสิ”

หัวใจที่ว่าไม่ปฏิเสธพระพุทธเจ้านะ จะไม่กล้าทำความผิดที่พระพุทธเจ้าบัญญัติว่าผิด พระพุทธเจ้าบอกอย่างนี้ไม่ทำ ทำไม่ได้ ทำแล้วเป็นโมฆะ เป็นการโมฆะ ก็ไม่ทำ แต่พระนั้นบอกอันนี้เป็นกิเลส ฟังสิ คำว่า “กิเลส” กับคำว่า “เชื่อพระพุทธเจ้า” นี่อันไหนถูกต้อง (เทปสิ้นสุดเพียงเท่านี้)